

Asia: VN/25055/2023

## **Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta sekä turvavarastolain muuttamisesta**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **1. 1 § Lain soveltamisala ja tavoitteet**

-

#### **2. 2 § Huoltovarmuudesta vastaavat viranomaiset**

Säännöstä koskevissa perusteluissa todetaan, että pykälän 3 momentissa säädettäisiin Huoltovarmuuskeskuksen roolista huoltovarmuuden kehittämisessä ja esityksen perusteluiden mukaisesti Huoltovarmuuskeskus toimisi huoltovarmuuden ylläpidosta vastaavana erityisenä viranomaisena. Huoltovarmuuskeskuksen roolina olisi edelleen huoltovarmuuden ylläpitämiseen ja kehittämiseen liittyvä suunnittelu ja operatiivinen toiminta. Huoltovarmuuskeskuksen toimiala ja asiantuntijuus ovat poikkihallinnollisia ja kattavat koko huoltovarmuuden kentän.

Huoltovarmuuskeskuksen roolia tulee vielä täsmentää varsinaisessa säädöstekstissä edellä mainittuja perusteluita vastaavaksi siten, että pykälästä käy selvyiden vuoksi tukemistehtävän lisäksi ilmi HVK:n rooli huoltovarmuuden ylläpidosta vastaavana viranomaisena.

#### **3. 3 § Huoltovarmuuskeskuksen asema ja toimiala**

-

#### **4. 4 § Huoltovarmuuskeskuksen tehtävät**

Pykälän 1 momentin 12 kohdassa säädettäisiin Huoltovarmuuskeskuksen tehtäväksi tukea pelastuslain (379/2011) 38 §:ssä säädettyjen tehtävien edellyttämässä materiaaliavun hankinnassa, kuljetuksessa ja varastoinnissa. Huoltovarmuuskeskus pitää esitettyä kirjausta liian kapea-alaisena palvellakseen kansallista varautumista täysimääräisesti ja vastataksaan Huoltovarmuuskeskuksen jo aiemmin suorittamia tehtäviä kansainvälisen avun vastaanottamisessa ja antamisessa.

Normaaliaikojen vakavissa häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa kyvykkyys kansainvälisen avun vastaanottamiseen perustuu keskeisesti kansainvälisen ja kansallisen logistisen verkoston

toimivuuteen sekä etukäteen tehtyihin suorituskykyvarauksiin. Logistiset ratkaisut tulee voida rakentaa ennakoivasti osana koko yhteiskunnan kattavaa varautumista. Tarve kansainvälisen avun lähettämisen ja vastaanottamisen operatiivisten logistiikkatehtävien tehokkaalle toteuttamiselle sisältyy lähes kaikkien hallinnonalojen varautumiseen ja kattaa huomattavasti pelastustoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon materiaaleja laajemman kokonaisuuden.

Huoltovarmuuskeskus esittää, että pykälän muotoilua laajennettaisiin nykyisestä ja se voisi kuulua esimerkiksi seuraavasti ”Huoltovarmuuskeskuksen tehtävänä on tukea toimialakohtaista materiaaliavun hankintaa, kuljetusta ja varastointia sekä yhteistoiminnassa ministeriöiden kanssa järjestää tarvittaessa kansainvälisen materiaaliavun lähettämiseen ja vastaanottamiseen liittyvät logistiikkatehtävät, jollei muualla laissa toisin säädetä.”

Kansallisen varautumisen näkökulmasta materiaaliavun tarve ulottuu laajasti eri yhteiskunnan kriittisiin toimintoihin, kuten sosiaali- ja terveydenhuoltoon, energiahuoltoon, elintarvike- ja vesihuoltoon, logistiikkaan, tietoliikenteeseen sekä julkisen hallinnon ja turvallisuusviranomaisten toimintakyvyn turvaamiseen. Huoltovarmuuskeskuksen rooli tulisi määritellä siten, että se mahdollistaa materiaalsen tuen tarjoamisen kaikille näille sektoreille tilanteissa, joissa yhteiskunnan toimivuus on uhattuna, riippumatta siitä, liittyvätkö ne suoraan pelastustoimen tehtäviin.

Huoltovarmuuden turvaamiseksi on oleellista, että operatiivisten logistiikkajärjestelyiden vastuu myös kansainvälisen avun vastaanottoon liittyen on selkeästi määritetty. Operatiiviset logistiikkajärjestelyt voivat sisältää materiaalihankintoja, kuljetusjärjestelyitä ja logistiikkaan liittyvää tiedonhallintaa ja toimitusketjun hallintaa.

Huoltovarmuuskeskuksella on jo käytännön kokemusta Ukrainaan suuntautuneen materiaalsen avun logistiikasta, kansainvälisen materiaalsen katastrofiavun logistiikasta sekä rescEU CBRN-varaston perustamisesta ja ylläpidosta osana EU:n yhteistä valmiutta. Nämä kokemukset osoittavat, että Huoltovarmuuskeskuksella on valmiuksia toimia kansainvälisen avun logistiikkajärjestelyissä, mutta tehtävän laajentaminen edellyttää selkeää säädöspohjaa, riittäviä resursseja ja yhteistoimintamalleja muiden viranomaisten kanssa.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle laeiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta todetaan ”sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevan kansainvälisen avun pyytämisessä sovellettaisiin valtioneuvoston päätöksentekoa kansainvälistä apua, yhteistoimintaa tai muuta kansainvälistä toimintaa koskevasta päätöksenteosta annetun lain mukaisesti.” Nyt esitetty tehtäväkirjaus ei kattaisi esimerkiksi sote-sektorin tukemista logistiikkajärjestelyissä. Lääkkeiden, lääkinnällisten laitteiden ja muun terveydenhuollon materiaalin osalta kansainvälisen avun antamisessa ja pyytämisessä yhteistyötä tehdään jo nyt sosiaali- ja terveysministeriön ja Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa. Käytännössä Huoltovarmuuskeskus on jo nykyisin suunnitellut ja toteuttanut myös näiden materiaalien kansallisia ja kansainvälisiä kuljetuksia yhteistyössä THL:n, STM:n ja SM:n kanssa erityisesti rescEU-hankkeiden yhteydessä.

Valtiovarainministeriön ”Valtionhallinnon toimintojen järjestämisessä noudatettavat periaatteet – valtion virastot” -suosituksen (VN/11537/2021) mukaan julkinen operatiivisen tason hallintotehtävä organisoidaan lähtökohtaisesti virastoon (ei ministeriöön), ja ministeriön ja viraston työnjaon tulee olla selkeä. Vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa tarvittavaan kansainväliseen materiaalseen apuun liittyy merkittäviä operatiivisia logistiikkatehtäviä, joiden toteuttaja tulisi määritellä selkeästi. Tällöin mahdollistuu tehtävän vaatiman varautumisen ja toiminnan skaalautumisen suunnittelu. Työnjaon mukaan ministeriö tai valtioneuvosto vastaisi päätöksenteosta ja niukkojen

materiaaliresurssien jakamisen periaatteista, kun taas virasto vastaisi yksiselitteisesti operatiivisista logistiikkajärjestelyistä.

Pykälän 1 momentin 14 kohdan mukaan Huoltovarmuuskeskuksen tehtävänä olisi hoitaa muualla lainsäädännössä Huoltovarmuuskeskukselle säädetty tehtävät sekä muut mahdolliset ennakoimattomat ja kiireelliset huoltovarmuuden turvaamisen kannalta välttämättömät tehtävät. Muualla säädettyjä tehtäviä, joista on säädetty erikseen, on mm. yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetussa laki (310/2025, ns. CER-laki), jossa säädetään Huoltovarmuuskeskuksen tehtävistä. Lain 8 § asettaa Huoltovarmuuskeskukselle tehtävän yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa edistää erinäisiä kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyyn liittyviä kokonaisuuksia. Pykälä koskee tietojenvaihtoa, käytäntöjen määrittämistä sekä kriittisten toimijoiden tukemista. Lisäksi lain 13 §:n mukaan Huoltovarmuuskeskuksen on annettava lausunto kriittisen toimijan määrittämistä koskevassa asiassa.

HE 205/2024 vp mukaisesti Huoltovarmuuskeskukselle annettavat uudet tehtävät liittyen direktiivin viranomaistoimintaan arvioidaan ja linjataan osana huoltovarmuushanketta. Edellä mainittujen laissa säädettyjen tehtävien lisäksi direktiivin toimeenpanon osalta Huoltovarmuuskeskukselle on tarkoitus osoittaa Huoltovarmuuskeskuksen nykyiseen toimintaan liittyviä tehtäviä. Huoltovarmuuskeskuksella on sellaista asiantuntijaosaamista, jota on hyödynnettävä CER-prosesseissa, erityisesti kriittisten toimijoiden määrittämisessä, poikkeamailmoitusten käsittelyssä sekä poikkeamien huoltovarmuusvaikutusten arvioinnissa (HE 205/2024 vp).

Tältä osin esitys on puutteellinen ja sitä on Huoltovarmuuskeskuksen näkemyksen mukaan täydennettävä oleellisesti sekä arvioitava vielä mitä CER-tehtäviä on syytä osoittaa HVK:lle. Esimerkiksi CER-laki ei määrittele kansallista yhteyspistettä ja tältä osin tehtävä on tarkoituksenmukaista osoittaa huoltovarmuuslaissa Huoltovarmuuskeskukselle, sillä se on pitkään jo tosiasiallisesti suorittanut vastaavaa tehtävää ja sillä on siihen liittyvät verkostot sekä osaaminen ja tilannekuvaproessi valmiina.

## **5. 5 § Pääjohtaja ja johtoryhmä**

-

## **6. 6 § Työjärjestys**

-

## **7. 7 § Huoltovarmuuskeskuksen ohjaus**

Ministeriöiden sektorikohtaisen sekä Huoltovarmuuskeskuksen toimintaa koordinoivan työ- ja elinkeinoministeriön ohjausroolin vahvistaminen on kannatettavaa.

## **8. 8 § Huoltovarmuuskeskuksen ohjausryhmä**

Esituksen perusteluissa kuvataan, että ohjausryhmän tehtävänä on käsitellä ja hyväksyä Huoltovarmuuskeskuksen tulossopimus-, kehys- ja talousarvio-, ja tilinpäätöskannanottoasiat sekä merkittävät Huoltovarmuuskeskuksen strategiset linjaukset.

Lisäksi ohjausryhmä antaisi Huoltovarmuuskeskusta sitovan lausunnon Huoltovarmuuskeskuksen huomattavasta taloudellisesta sitoumuksesta, sektorin, poolin, toimikunnan ja varmuusvarastojen perustamisesta tai lakkauttamisesta, tuotantovarausten ja suorituskyykyvarausten hankinnasta, tai muuten periaatteellisesti merkittävästä asiasta.

Huoltovarmuuskeskus katsoo, että ehdotettu säännös ohjausryhmän sitovasta lausunnosta viraston toimialaan kuuluvissa asioissa, jotka ovat Huoltovarmuuskeskuksen talousarvion ja strategisten linjausten mukaista, puuttuu liiaksi Huoltovarmuuskeskuksen itsenäiseen päätöksenteko-oikeuteen ja operatiiviseen toimintaan. Lakiluonnoksessa esitetyn kaltainen lausuntokäytäntö saattaa muodostaa tilanteen, jossa Huoltovarmuuskeskuksen operatiivisen toiminnan, strategisten linjausten ja päätösten raja hämärtyy. Huoltovarmuuskeskuksen operatiivisen toimintakyvyn turvaamisen kannalta ohjausryhmän rooli saattaa muodostua liian määrääväksi.

Ohjausryhmän kokoonpano ja tehtävät tukevat hallinnonalojen huoltovarmuustoimien yhteensovittamista, mutta elinkeinoelämän suhde huoltovarmuuden turvaamiseen muuttuu. Käytännössä elinkeinoelämä turvaa huoltovarmuuden toteutumisen. Ministeriöt/hallinnonalat pystyvät ainoastaan kuvaamaan välttämättömät tarpeet. Esitetyn ohjausryhmän kokoonpanolla saattaa jossain määrin olla vaikutusta elinkeinoelämän ja Huoltovarmuuskeskuksen yhteistyöhön sekä elinkeinoelämän näkemysten huomioimiseen osana huoltovarmuustyötä.

## **9. 9 § Huoltovarmuuden yhteistyöryhmä**

-

## **10. 10 § Huoltovarmuusneuvosto**

Huoltovarmuusneuvoston tehtävät ovat luonteeltaan varsin yleisiä ja väljillä tehtäväkirjauksilla saattaa olla vaikutusta elinkeinoelämän sitoutumiseen huoltovarmuustyöhön. Tehtävien konkretisoiminen ja monipuolistaminen voisivat sitouttaa elinkeinoelämää sekä vahvistaa viranomaisten ja elinkeinoelämän yhteistyötä.

Elinkeinoelämän, järjestöjen ja viranomaisten välisen yhteistyön merkitystä korostetaan sekä eduskunnan huoltovarmuusselonteossa että lakivalmistelun yhteydessä Kim Mattssonin laatimassa raportissa ”Kohti huomisen huoltovarmuutta: Selvitys julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöstä”. Huoltovarmuuskeskus kiinnittää huomiota siihen, että em. raporteissa esitetyt näkökohdat tulisi huomioida lakiehdotuksessa entistä vahvemmin. On vaarana, että yhteistyön edellytykset kaventuvat, mikäli lakiehdotus etenisi nykyisenlaisena, vaikka tarkoituksena on nimenomaan ollut yhteistyön korostaminen ja vahvistaminen.

Huoltovarmuuskeskus esittää, että Huoltovarmuusneuvoston tehtäviä käsittelevästä lakiluonnoksen 10 §:n 3 momentin 4 kohdasta poistetaan sanat ”ohjausryhmän pyynnöstä”. Huoltovarmuusneuvoston tulisi voida antaa lausunto tärkeänä pitämistään huoltovarmuuden yhteistyötä koskevista asioista oma-aloitteisesti, myös ilman ohjausryhmän pyyntöä. Tällaisen kannanoton mahdollistaminen korostaisi Huoltovarmuusneuvoston roolia ja tärkeyttä huoltovarmuustyössä.

Lisäksi Huoltovarmuuskeskus katsoo, että Huoltovarmuusneuvoston tehtävänä tulisi olla lausunnon antaminen Huoltovarmuuskeskuksen strategisista linjauksista ja talous- ja toimintasuunnittelun painopisteistä.

**11. 11 § Sektorit, poolit ja toimikunnat**

-

**12. 12 § Valtion varmuusvarastointi**

-

**13. 13 § Valtion varmuusvarastoja koskeva päätöksenteko**

-

**14. 14 § Varmuusvarastoituja lääkkeitä, lääkinnällisiä laitteita, henkilösuojaimia ja muita terveydenhuollossa käytettäviä tavaroita koskeva päätöksenteko**

Pykälän 1 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö päättäisi 13 §:stä poiketen valtion varmuusvarastoitavien lääkkeiden, lääkinnällisten laitteiden, henkilösuojainten ja muiden sosiaali- ja terveydenhuollossa käytettävien tavaroiden hankinnoista, käyttöönotosta ja jakelusta. Pykälä merkitsisi poikkeusta 13 §:ssä ehdotettuun päätöksentekoa koskevaan toimivaltaan.

Viraston tai laitoksen on saatava luovutukseen valtioneuvoston suostumus, jos luovutettavan omaisuuden arvo on huomattava tai luovutusta on muutoin pidettävä merkittävänä sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Omaisuutta ei saa luovuttaa käypää arvoa alemmasta hinnasta eikä vastikkeetta, ellei luovutukseen liittyvistä valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetävistä erityisistä syistä muuta johdu.

Tilanteessa, jossa harkitaan varmuusvarastojen käyttöönottoa, tulee olla etukäteen täysin selvää, kuka päätöksenteosta vastaa. Perusteluiden mukaan sosiaali- ja terveysministeriöllä on parhaat edellytykset arvioida pykälässä tarkoitettujen valmisteiden varmuusvarastojen hankintaa, käyttöönottoa ja jakelua.

Huoltovarmuuskeskus katsoo, ettei toinen viranomainen voi päättää sen puolesta Huoltovarmuuskeskuksen tekemistä hankinnoista, joihin käytetään huoltovarmuusrahaston varoja. Lakiesityksestä tulee poistaa STM:lle kirjattu päätösvalta varmuusvarastoitavien lääkkeiden, lääkinnällisten laitteiden, henkilösuojainten ja muiden sosiaali- ja terveydenhuollossa käytettävien tavaroiden hankinnoista. Pykälän tulisi koskea ainoastaan näiden hyödykkeiden varmuusvarastojen käyttöönottoa ja jakelua.

2 momentissa todetaan ”Sosiaali- ja terveysministeriö voi tehdä edellä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen, jollei valtion talousarviosta (423/1988) annetusta laista muuta johdu.”. Kirjauksesta ei selviä tarkoittaako viittaus talousarvioon vain hankintoja vai liittyykö se myös varmuusvarastojen käyttöönottoon tai jakeluun. Varmuusvarastojen hankinnat tehdään lain mukaan huoltovarmuusrahastosta, joten viittaus talousarviolakiin jää epäselväksi. Asiaa selventäisi, mikäli maininta hankinnoista poistettaisiin 1 momentista.

14 § säännöksissä on päällekkäisyyttä tartuntatautilain (1227/2016) 73 § kanssa. Varmuusvarastointiin liittyvät asiat olisi selkeintä siirtää päällekkäisyyksien välttämiseksi tartuntatautilaista huoltovarmuuslainsäädäntöön.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan varmuusvarastoissa olevia lääkkeitä, lääkinnällisiä laitteita, henkilösuojaimia ja muita sosiaali- ja terveydenhuollossa käytettäviä tavaroita voitaisiin ottaa käyttöön silloin kun niiden käyttöönotolle olisi tartuntatautilain (1227/2016) 73§:n mukaiset perusteet annetaan ymmärtää, että varmuusvarastojen käyttö olisi ainoastaan tartuntatautilain mukaista toimintaa.

On kuitenkin lukuisia muita kuin tartuntatautilanteita siinä, milloin valtion varmuusvarastojen käyttö tulisi olla mahdollista (muuta korvaavia mekanismeja ei ainakaan tähän mennessä ole vielä pystytetty). Varmuusvaraston käyttö tulisi mahdollistaa terveydenhuollossa seuraavissakin tilanteissa; vakavat potilasturvallisuutta vaarantavat saatavuushäiriö tilanteet, kansallisen varaston riiton ja niukkuuden jakamisen säätely valtion varmuusvaraston kautta, hätäavun ja lahjoitusten vastaanottaminen ja koordinoitu jakelu, kansallisen saatavuuden turvaaminen ja Euroopan yhteishankintamenettelyn kautta keskitetysti hankittavat valmisteet ja näiden jakelu. Pykälän muotoilua tai perusteluja tulisi tältä osin tarkentaa.

#### **15. 15 § Tuotantovarausten ja suorituskyykyvarausten hankinta**

-

#### **16. 16 § Huoltovarmuusrahasto ja huoltovarmuusmaksu**

Huoltovarmuuskeskus pitää esitystä rahoituksen järjestämisestä kannatettavana.

#### **17. 17 § Huoltovarmuusrahaston hallinto**

Huoltovarmuuskeskuksen ja huoltovarmuusrahaston tulisi jatkossakin olla sama oikeushenkilö ja niillä tulisi olla jatkossakin sama y-tunnus. Myös esimerkiksi kiinteistö- ja muun omaisuuden omistajaksi mm. lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin tulee jatkossakin merkitä Huoltovarmuuskeskus eikä huoltovarmuusrahasto. Lainsäädännössä ja perusteluteksteissä tulisi viitata omistajuuden sijasta Huoltovarmuuskeskuksen tai Huoltovarmuusrahaston taseessa olevaan omaisuuteen eikä omistajuuteen.

17 § 2 momentin mukaan ”Jos valtion varmuusvarastoja lakkautetaan tai supistetaan huoltovarmuusrahaston pääoma tai supistusta vastaava osa siitä on tuloutettava valtion talousarvioon.” Huoltovarmuusrahaston käyttökohteena ovat muutkin varautumismekanismit kuin varmuusvarastot, joten koko huoltovarmuusrahaston pääoman tuloutusta ei tulisi kytkeä varmuusvarastojen lakkauttamiseen. Supistusta vastaavaa osaa ei myöskään tulisi tulouttaa valtion talousarvioon, mikäli rahaston kantokyky on tavoitetasoa matalampi. Säännöksen kirjaukseksi ehdotetaan ”Jos valtion varmuusvarastoja lakkautetaan tai supistetaan, sitä vastaava osa huoltovarmuusrahaston pääomasta on tuloutettava valtion talousarvioon. Tuloutus toteutetaan kuitenkin vain tilanteessa, jossa huoltovarmuusrahaston kantokyky ylittää sille asetetun tavoitetason”.

Lakiesityksessä ei ole mainintoja arvonlisäverotuksen tarkentamisesta. Nykyisessä arvonlisäverolaissa (1501/1993) 7 §:ssä säädetään, että Huoltovarmuuskeskus on harjoittamastaan 1 §:ssä tarkoitettua toiminnasta erikseen verovelvollisia ja että laissa jäljempänä valtiosta säädettyä ei sovelleta Huoltovarmuuskeskukseen. Lakiesityksessä tulisi arvioida mahdolliset muutostarpeet arvonlisäverolakiin, koska lakiesityksen mukaan Huoltovarmuuskeskus toimisi jatkossa talousarvion puitteissa toimivana valtion virastona, joka lisäksi hallinnoi huoltovarmuusrahastoa.

**18. 18 § Kirjanpito, tilintarkastus ja tilinpäätös**

-

**19. 19 § Lainanottovaltuus**

-

**20. 20 § Tuen myöntämisen yleiset edellytykset**

-

**21. 21 § Muissa laeissa säädettyt tuet ja korvaukset**

-

**22. 22 § Omaisuuden siirtyminen**

-

**23. 23 § Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeus**

-

**24. 24 § Tietojenantovelvollisuus**

-

**25. 25 § Salassa pidettävän tiedon luovuttaminen**

-

**26. 26 § Virka-apu**

-

**27. 27 § Uhkasakko**

-

**28. 28 § Huoltovarmuusrikkomus**

-

**29. 10. luku Voimaantulo ja siirtymäsäännökset**

Säännös koskien Huoltovarmuuskeskuksen velvollisuutta käyttää jatkossa Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorin tuottamia yhteisiä perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalveluja on epäselvä, eivätkä säännöksen perustelut Huoltovarmuuskeskuksen näkemyksen mukaan avaa riittävästi säännöksen sisältöä ja yhteisiin palveluihin siirtymisen ajankohtaa.

Huoltovarmuuskeskuksen toiminnan häiriöttömän jatkuvuuden kannalta on tärkeää, että IT-käyttöpalvelut toimivat ilman katkoksia jatkuvasti ja lainsäädännön tullessa voimaan. Huoltovarmuuskeskuksen siirtyminen Valtorin palvelujen täysimääräiseksi käyttäjäksi lainsäädännön

voimaantullessa (todennäköisesti vuoden 2026 aikana) ei ole realistista tai mahdollista, vaan Huoltovarmuuskeskus tulee tarvitsemaan joko siirtymäsäännökseen perustuvan oikeuden tämänhetkisten IT-käyttöpalveluiden jatkumiseen tai poikkeamapäätöksen oikeudesta käyttää muita kuin yhteisiä palveluita.

Huoltovarmuuskeskus esittää, että säännöstä ja sen perusteluja tulisi täsmentää ja selkiyttää siten, että Huoltovarmuuskeskuksen velvollisuus siirtyä palveluiden piiriin sisältää joko siirtymäajan taikka siten, että siitä käy ilmi Huoltovarmuuskeskuksen mahdollisuus hakea Tori-lain 3 §:n mukaista poikkeamapäätöstä yhteisten palveluiden käyttöön.

### **30. Muu asia, jonka haluatte tuoda työryhmän tietoon**

Yleisenä huomiona lakiluonnoksesta Huoltovarmuuskeskus haluaa todeta, että lähtökohdat ja tavoitteet lakiuudistukselle ovat kannatettavia. On kuitenkin tärkeä korostaa, että huoltovarmuustyö on kytkettävä ja mielletävä osaksi kokonaisturvallisuutta/-maanpuolustusta. Tätä näkökohtaa tulisi korostaa lakiehdotuksessa. Jo yllä todetun mukaisesti elinkeinoelämän ja järjestöjen kanssa tehtävää läheistä varautumisyhteistyötä on voitava edelleen ylläpitää ja kehittää.

Rakenteellinen muutos laitoksesta virastoksi on toteutettava siten, että Huoltovarmuuskeskuksen ja huoltovarmuuden toimintakyky säilyy ja niitä voidaan kehittää joustavasti kulloisenkin uhkakuvan tarpeiden pohjalta. Edelleen keskitetyn huoltovarmuusmallin ja -toiminnan edut tulee säilyttää; keskiössä ovat nopeus, reaktiokyky, keskitetty suunnittelu ja toimenpiteet sekä niiden hallinta.

Huoltovarmuuskeskuksen päätöksentekojärjestelmän on oltava selkeä. Eri päätöksentekijöiden roolit on määriteltävä selkeästi ja niin, että operatiiviset päätökset kyetään tekemään virastotasolla.

Resurssointi on saatettava kestäväksi ja rahoituksen mitoituksen on mahdollistettava aito varautumisen tason vahvistaminen. Huoltovarmuuskeskuksella on oltava riittävät tiedonsaantioikeudet sekä viranomaisten että elinkeinoelämän toimijoiden suuntaan – muutoin kokonaiskuva varautumisen tilanteesta ja perusteista jää vajaaksi.

Mellin Taru  
Huoltovarmuuskeskus